

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

6-7-8 EYLÜL 2024 TARİHLİ OLAĞANÜSTÜ KURULTAYI

TÜZÜK HAZIRLIK KOMİSYONU TÜZÜK TASLAK ÇALIŞMASI

(Tüzük Hazırlık Komisyonunun 27 Ağustos 2024 tarihli ikinci toplantısında görüş ve önerileri doğrultusunda hazırlanan taslak halidir. Dil Derneği düzeltmelerini içermemektedir.)

ÜYELERİN GÖREVLERİ VE HAKLARI

Madde-5

- (1) Partiye yılda 120,00 TL ile 6.000,00 TL arasında aidat verirler.
- (2) Öncelikle üyesi bulundukları sandık çevresinden başlayan bir görev ve sorumluluk bilinci ile parti çalışmalarına ve toplantılarına katılırlar.
- (3) Partinin katıldığı seçimlerde ve referandumlarda görev talep eder veya verilen görevi yerine getirirler.
- (4) Demokratik dijital katılım yoluyla kendisine açılan görüş ve oylamalara katılırlar. Dijital mecralardaki Parti faaliyetlerine katılırlar ve bunları yaygınlaştırırlar.
- (5) Seçimlerde parti adaylarına oy vermekle, onların kazanmalarını sağlamak için çalışmakla ve partinin başarısını en üst düzeye çıkarmak için çaba harcamakla yükümlüdürler.
- (6) Partinin ilkelerini, amaçlarını, programını, kurultay bildirgelerini ve kararlarını, seçim bildirgelerini, partinin genel ve yerel politikaları ile hizmetlerini her olanaktan yararlanarak yurttaşlara duyurmakla görevlidirler.
- (7) Görev aldıkları parti organlarının toplantılarına, çalışmalarına katılır; bu organların kendilerine verdiği ödevleri yerine getirirler.
- (8) Partide ya da partinin üstlendiği kamu hizmetlerinde üstlendikleri görevleri yerine getirir; görevden ayrılırken hizmetin gerektirdiği devir işlemlerini eksiksiz yaparlar.
- (9) Partinin düzenlediği ve çağrılı oldukları eğitim çalışmalarına katılırlar.
- (10) Mesleklerine ve ilgi alanlarına göre oda, sendika, dernek, kooperatif, vakıf gibi kurum ve kuruluşlarda yetkili organın görevlendirmesi üzerine parti adına çalışmalara katılır; bu çalışmalar hakkında yetkili parti organlarını bilgilendirirler.
- (11) Partiye yeni üye kazandırmak için gerekli çaba ve özveriye gösterirler.
- (12) Partinin yerel ve genel politikalarının oluşumuna katkıda bulunurlar.
- (13) Parti ile ilgili yetkili organlardan her zaman bilgi alabilir; hukuksuzluklar ve haksızlıklar karşısında parti örgütünden kendilerinin savunulmasını isteyebilirler.
- (14) Parti içi seçimlerde seçme ve seçilme hakkını özgürce kullanırlar. Seçme hakkının kullanılabilmesi için üyelikte bir (1) yılını tamamlamış olmak ve düzenli aidat ödeme, eğitim

alma, Parti toplantılarına katılma, Partinin katıldığı seçimlerde ve referandumlarda görev talep etme veya verilen görevi yerine getirme, dijital demokratik katılım yoluyla kendisine açılan görüş ve oylamalara katılma, dijital mecralardaki Parti faaliyetlerine katılmak veya bunları yaygınlaştırma görevlerinden en az ikisini yerine getirmiş olması gerekir. İl/ilçe yönetim kurulunun önerisi, il yönetim kurulunun uygun bulması ve Merkez Yönetim Kurulunun kararı ile bu görevleri yerine getirmediikleri tespit edilenler Parti içi seçimlerde oy kullanamazlar. Bu hükmün uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikte düzenlenir.

ÜYELİĞE BAŞVURMA VE ÜYE YAZIMI

Madde-6

- (1) Partiye üye olmak isteyen kişi, Nüfus Hizmetleri Kanununda tanımlanan Adres Kayıt Sistemi'nde (AKS) bağlı bulunduğu ilçe başkanlığına ya da ilçenin bağlı olduğu il başkanlığına doğrudan başvurur.
- (2) Üyelik için elektronik yolla da başvuru yapılabilir. Elektronik yolla başvuranlardan üyeliğe engeli olmayanların üyeliklerine Merkez Yönetim Kurulunca karar verilir.
- (3) Yurtdışında yaşayan yurttaşlar üyelik başvurularını yazılı ya da elektronik yolla doğrudan genel merkez üye yazım bürosuna yaparlar.
- (4) Genel Başkan tarafından partiye yararlı olacağı gerekçesiyle önerilen kişilerin Merkez Yönetim Kurulu kararıyla üyeliğine karar verilebilir. ~~Bu şekilde üyeliğe kabul edilenler üç ay boyunca yalnızca seçilme hakkından yararlanabilirler.~~
- (5) Üye kütüğünde kayıtlı olanlar ve bu kütükteki değişiklikler siyasi parti siciline bildirilir.

İLÇE BAŞKANI

Madde-14

- (1) İlçe başkanı, ilçe kongresince gizli oyla seçilir. İlçe çevresinde partinin temsilcisi olup ilçe örgütünü yönetir. İlçe yönetim kuruluna, ilçe ve belde belediye meclis gruplarına başkanlık eder.
- (2) İlçe örgütü; ilçe başkanı, ilçe yönetim kurulu, ilçedeki Partili belediye başkanları, ilçe çevresindeki belediye meclis grubu, belde başkanları ve belde yönetim kurulları, kadın ve gençlik kollarından oluşur. İlçe başkanı bunların ve ilçe düzeyinde kurulmuş çalışma gruplarının kanun ve Tüzükle belirlenen veya Parti organlarınca verilen görevleri yerine getirmeleri için uyumlu ve verimli çalışmalarını sağlar.
- (3) İlçe başkanı, başkanı olduğu ilçenin ekonomik, sosyal ve yöresel sorunlarını inceler, bunların çözümüne yardımcı olur, belde başkanlarıyla düzenli olarak toplanır, parti örgütüyle, meslek ve sivil toplum örgütleriyle, sendikalarla, yaygın ve yerel basınla ilişkileri sağlıklı tutar;

onların sorunlarıyla ilgilenir; çözümlerine katkıda bulunur; bu kuruluşlarda Partililerle işbirliği yaparak başarılı olmalarına yardımcı olur.

~~(4) İlçe başkanının görev, yetki ve sorumlulukları yönetmelik ile düzenlenir.~~

İL BAŞKANI

Madde-16

(1) İl başkanı, il kongresince gizli oyla seçilir. İl çevresinde partinin **ve Genel Başkanın** temsilcisi olup il örgütünü yönetir. İl yönetim kuruluna, il ya da büyükşehir belediye meclisi grubuna, il genel meclisi grubuna başkanlık eder.

(2) İl örgütü; il başkanı, il yönetim kurulu, ilçe başkanı, ilçe yönetim kurulu, ildeki Partili belediye başkanları, belediye ve il genel meclisi grupları, kadın ve gençlik kollarından oluşur. İl başkanı bunların ve il düzeyinde kurulmuş çalışma gruplarının kanun ve Tüzükle belirlenen veya Parti organlarınca verilen görevleri yerine getirmeleri için uyumlu ve verimli çalışmalarını sağlar.

(3) Başkanı olduğu ilin çevresindeki ilçelerin ekonomik, sosyal ve yöresel sorunlarını inceler. Bunların çözümüne yardımcı olur. İlçe başkanlarıyla düzenli olarak toplanır. Parti örgütüyle, meslek ve sivil toplum örgütleriyle, sendikalarla, yaygın ve yerel basınla ilişkileri sağlıklı tutar; onların sorunlarıyla ilgilenir; çözümlerine katkıda bulunur; bu kuruluşlarda görevli Partililerle işbirliği yaparak başarılı olmalarına yardımcı olur.

(4) İl başkanı, il çevresindeki il genel meclisi grubunu, belediye meclisleri gruplarını ve Partili belediye başkanlarını, çalışmalarını yönlendirmek değerlendirmek ve eşgüdüm sağlamak amacıyla ayrı ayrı ya da birlikte toplantılara çağırabilir.

~~(5) İl başkanının görev ve sorumlulukları yönetmelikle belirlenir.~~

GENEL BAŞKAN

Madde-19

(1) Genel Başkan, kurultayca gizli oyla ve üye tam sayısının salt çoğunluğuyla seçilir. İlk iki oylamada sonuç alınamaz ise, üçüncü oylamada en çok oy alan aday seçilir.

(2) Partiyi, Genel Başkan temsil eder, parti örgütünü yönetir.

(3) Genel Başkan, disiplin kurulları dışında, bütün parti örgütünün başkanıdır.

(4) Partiyi bağlayıcı demeçler vermeye ve bildiriler yayımlamaya yetkilidir. Genel Başkan bu yetkisini **Merkez Yönetim Kurulu içerisinde** görevlendireceği kimselere de kullanabilir.

(5) Her kademedeki organları ve görevlileri, birlikte ya da ayrı ayrı toplantıya çağırabilir.

(6) Parti görevlerinin ve çalışmalarının gerektirdiği önlemleri alır.

(7) Yetkili organlarca verilen kararların ilgililerce uygulanmasını denetler.

(8) Parti örgütüne ve ilgililere gerekli gördüğü bildirimleri yapar.

- (9) Genel Merkez organları ile partinin TBMM Grubunun uyumlu çalışmasını gözetir.
- (10) Genel Başkan, yokluğunda kendisine vekillik etmek üzere **Genel Sekreterden başlayarak, Protokol Yönetmeliği ile belirlenen sırayla** Genel Başkan Yardımcılarından birini görevlendirir. Genel Başkan Vekili, vekillik ettiği sürede Genel Başkanın yetkilerini kullanır.

MERKEZ YÖNETİM KURULU

Madde-22

(1) Merkez Yönetim Kurulu, partinin en üst yönetim organıdır. Genel Başkan, Genel Sekreter, Genel Başkan Yardımcıları, **TBMM Grup Başkanı ve Başkanvekillерinden** oluşur. Genel Başkan, Merkez Yönetim Kurulunun başkanıdır. Genel Sekreter ve Genel Başkan Yardımcıları Parti Meclisi üyeleri arasından belirlenir.

(2) Genel Sekreter ile hukuk, seçim, idari ve mali işler, örgüt, yerel yönetimler, medya, halkla ilişkiler ve bilişimden sorumlu alanlardaki genel başkan yardımcıları ile sayı ve görev alanları Genel Başkanca belirlenen diğer genel başkan yardımcıları Genel Başkanın teklifi üzerine Parti Meclisinin güvenoyuna sunulur. Genel Başkan görev alanları arasında ayırma ve birleştirme yapabilir.

(3) Merkez Yönetim Kurulu üyeleri Genel Başkan tarafından ya da Parti Meclisinin 1/3'ünün yazılı önerisi ve 2/3'ünün oyuyla görevlerinden alınabilir. Genel Başkan yerlerine yenilerini seçer.

(4) Genel Başkanın yokluğunda, **genel sekreterden başlayarak, Protokol Yönetmeliği ile belirlenen sırayla genel başkan yardımcıları** Merkez Yönetim Kuruluna başkanlık eder.

(5) Kadın Kolları ve Gençlik Kolları Genel Başkanları, Merkez Yönetim Kurulu toplantılarına katılabilirler, görüş ve önerilerde bulunabilirler; ancak oy kullanamazlar.

(6) Merkez Yönetim Kurulu, haftada bir gün çağrı yapılmaksızın çoğunlukla toplanır. İvedi durumlarda Genel Başkanın çağrısıyla her zaman toplanır. Aksine hüküm yoksa üye tam sayısının salt çoğunluğuyla karar alır.

(7) Merkez Yönetim Kurulu üyeleri, görevlerinin kapsam ve niteliğine göre yeteri kadar yardımcı ya da uzmanla çalışma yapabilirler. Bu yardımcı ve uzmanlar milletvekilleri, Parti Meclisi üyeleri ve bunların dışında kişiler arasından ilgili Merkez Yönetim Kurulu üyesinin önerisi ve Genel Başkanın onayı ile belirlenir.

(8) Merkez Yönetim Kurulu üyeleri mazeretleri halinde Genel Başkanı bilgilendirerek hangi Merkez Yönetim Kurulu üyesinin kendisine vekalet edeceğini belirler.

(9) İdari ve Mali İşlerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı, saymanlık işlerini de yürütür. Yılsonu bilançosunu ve kesin hesapları düzenler. İllerden ve ilçelerden gelen kesin hesapları, Genel Merkez kesin hesabı ile birleştirir ve Merkez Yönetim Kurulunun onayına sunar. Partinin gelirlerinin toplanmasında, harcamaların yapılmasında her aşamada yasa ve tüzük hükümlerine uygunluğu sağlar. Partinin demirbaşlarının ve malvarlığının korunmasını gözetir.

(10) Genel Sekreter, **parti politikalarının belirlenmesi, uygulanması ve yaygınlaştırılmasındaki koordinasyonu sağlar.** Genel Başkan Yardımcıları ile görüşüp Genel Başkanı bilgilendirerek Merkez Yönetim Kurulu gündemini ve Genel Başkanın belirleyeceği Parti Meclisi gündemini hazırlar. Merkez Yönetim Kurulu ve Parti Meclisi toplantısına ilişkin tutanakların düzenlenmesini, kararların imzalanmasını ve muhafaza edilmesini sağlar.

(11) Genel Sekreter, her durum ve sıfatla bütün yargı kurumlarında özel ya da resmi daire, kurum ve kuruluşlarda, **uluslararası kuruluşlarla**, gerçek kişiler, özel ya da resmi tüzelkişilerle olan ilişkilerde Genel Başkan adına bizzat ya da vekille partiyi temsil eder.

(12) Genel Sekreterlik, genel evrak kaydının tutulmasını sağlar. Partinin yazışma ve haberleşme birimidir.

KADIN KOLLARI, GENÇLİK KOLLARI

Madde-27

- (1) Genel Merkez, il, ilçe örgütlerinde “Kadın Kolları” ve “Gençlik Kolları” kurulur. Gençlik kollarına üye olmanın üst sınırı, otuz yaştır (otuz dahil).
- (2) Bu kollar **iki yılda bir kongre ve kurultaylarını ana kademe ilçe ve il kongreleri ile eşzamanlı olarak yaparlar.**
- (3) Her il ve ilçe, yıllık bütçesinden toplam en az %10 olmak kaydıyla yeter miktarda payı, kadın kolları ve gençlik kolları için ayırır. Genel Merkezde kadın kolları genel başkanlığına ve gençlik kolları genel başkanlığına, partinin yıllık bütçesinden yeter miktarda pay ayırır. Bu paylar belirlenirken ilgili kol yönetiminin görüşü alınır.
- (4) Kadın kollarının ve gençlik kollarının harcamaları, ilgili il ve ilçe saymanı, genel merkezde ise idari ve mali işlerden sorumlu genel başkan yardımcısı tarafından yapılır.
- (5) Kadın ve gençlik kollarının örgütlenmesi, seçimleri, çalışma yöntemleri ve öteki konular yönetmelikle düzenlenir. Tüzüğün görevden alma, görevin boşalması ve görevden alınanların yerine seçime ilişkin hükümleri bu kolların genel başkanları ve merkez yöneticileri ile il ve ilçe başkanları ve yöneticileri açısından da uygulanır.
- (6) **Bu kolların yapacakları her türlü seçim, çalışma ve etkinlikler ana kademe ile uyumlu olarak gerçekleştirilir.**

DANIşMA KURULLARI ve BÜYÜK DANIşMA KURULU

Madde-30

(1) Partinin genel politikası açısından sosyal, ekonomik, kültürel, siyasal konularda ve bölge ihtiyaçları üzerinde, karar organlarının politika oluşturmasını kolaylaştırmak ve parti çalışmalarını geliştirmek üzere ilçelerde “İlçe Danışma Kurulu” ve illerde “İl Danışma Kurulu” toplanır.

(2) Danışma kurulları **yılda iki ve yerel ve genel seçimlerden sonra en geç üç ay içinde** il ve ilçe başkanlarının başkanlığında, Merkez Yönetim Kurulunca belirlenen gündemle toplanır. İl danışma kurulları Merkez Yönetim Kurulunun, ilçe danışma kurulları il yönetim kurullarının bilgisi dahilinde toplanır. **Süresinde iki kez üst üste danışma kurullarını toplamayan il ve ilçe yönetim kurulunun düşmüş sayılmasına Merkez Yönetim Kurulunca karar verilebilir.**

(3) Her takvim yılı içerisinde en az bir kez ve yerel ve genel seçimlerin ardından yapılacak danışma kurullarının tamamlanmasını takip eden üç ay içerisinde Merkez Yönetim Kurulunun ağırısı üzerine Büyük danışma kurulu toplanır. Büyük danışma kurulu il ve ilçe danışma kurullarının sonuç raporları ve seçim sonuçları değerlendirilir. Ayrıca katılanların parti politikalarına ilişkin görüşleri alınır.

(4) Büyük danışma kurulu toplantılarına; Genel Başkan, Parti Meclisi üyeleri, Partili milletvekilleri ve bakanlar, Yüksek Disiplin Kurulu üyeleri, İl başkanları, Büyükşehir ve il belediyelerinin partili başkanları ve il genel meclisi başkanları, kurultay delegeleri, Partili eski genel başkanlar, Parti üyeliği devam etmesi halinde önceki Cumhurbaşkanları, ülke düzeyinde örgütlü sendika ve meslek kuruluşlarının partili genel başkanları ve Genel Başkanca davet edilenler katılırlar.

(5) Bu kurulların oluşumu, çalışma esasları, görevleri ve **diğer** konular yönetmelik ile düzenlenir.

ETİK KURUL

Madde-33

(1) Parti örgütünün ve partililerin, tüzük ve programda belirlenen ilkeler, amaçlar, politikalar ve siyasal yaşam anlayışı doğrultusunda görev yapmalarını sağlamak amacıyla etik kurallar belirlemek; partililer, yerel yönetimler, parti grupları ve parti organlarının kendi içinde ve birbirleriyle ilişkilerinde görüş bildirmek; bu çerçevede raporlar hazırlayarak Genel Başkanca sunmak üzere Genel Merkezde bir Etik Kurul oluşturulur.

(2) Etik Kurul; parti üyeliği devam etmek kaydıyla Cumhurbaşkanlığı, TBMM Başkanlığı, Başbakanlık ve Genel Başkanlık yapmış olanlar ile Genel Başkanca **belirlenen on (10) kişi** arasından **demokratik diğital katılım yoluyla kurultay delegelerince seçilecek beş (5) üyeden oluşur.**

(3) Etik Kurul üyeleri, başka bir parti organında görev alamazlar. TBMM üyeliği, bakanlık, belediye başkanlığı, belediye ve il genel meclisi üyeliği görevleri kurul üyeliği ile birlikte yürütülemez.

(4) Kurul, çalışmalarında bağımsızdır.

(5) Kurulun görev ve yetkileri ile çalışma usul ve esasları yönetmelikle düzenlenir.

İLÇE KONGRESİ

Madde-34

(1) İlçe kongresinin üyeleri, ilçe başkanı ve ilçe yönetim kurulu üyeleri, ilçe çevresindeki belediyelerin partili başkanları ve seçilmiş ilçe kongre delegeleridir.

(2) İlçe kongre delege seçimlerinin Dijital Demokratik Katılım yoluyla yapılmasına ve hangi muhtarlık bölgelerinde bu yola başvurulacağına il ve ilçe örgütlerinin görüşü alınarak Merkez Yönetim Kurulu karar verir.

(3) İlçe kongresinin onur üyeleri, ilçede kayıtlı partili yeni ve eski TBMM üyeleri, eski genel merkez yöneticileri, eski ilçe başkanları, ilçe çevresindeki belediyelerin eski başkanları, ilçedeki meslek örgütleri ve sendikaların partili başkanları ile partili muhtarlardır.

(4) İlçe kongreleri, gündemde belirtilen konuları karara bağlar. İlçe başkanını, ilçe yönetim kurulu üyelerini ve yedeklerini, il kongresine katılacak delegeleri gizli oyla seçer.

KONGRELERİN SÜRESİ

Madde-36

(1) Kongrelerin başlangıç ve bitiş tarihleri (Kongreler Takvimi) Merkez Yönetim Kurulunca saptanır. Bu süre iki (2) yıldan az üç (3) yıldan fazla olamaz.

(2) Merkez Yönetim Kurulunca saptanan süreler içinde olmak koşuluyla ilçe kongrelerinin günlerini il yönetim kurulları, il kongrelerinin günlerini ise Merkez Yönetim Kurulu belirler. Kongre günlerini belirleyen yönetim birimi, alt yönetim birimlerinin görüşünü alır.

DELEGELİK, KONGRE ÜYELİĞİ VE SÜRESİ

Madde-38

(1) Bir kongreye ya da kurultaya katılmak üzere muhtarlık bölgesinde ve kongrelerde seçilen partiliye “delege”, partide aldıkları görev nedeniyle kongrelere katılanlara “doğal delege”, bunların tümüne “kongre üyesi” denir. İlçe kongre delegesi seçimlerinde, kongre takviminin ilanından bir (1) yıl önceki parti üye listesi seçmen listesi olarak esas alınır.

(2) Kongre üye tamsayısı, seçilmiş ve doğal delegelerin toplam sayısıdır.

- (3) Delegelerin kongre üyeliği süresi, seçildikleri kongreyi izleyen olağan kongreye kadardır. Delegelerin görevi, yenileri seçilinceye kadar devam eder.
- (4) Örgüt birimi, üst örgütün kongresinin ilan edildiği tarihten önce kongresini yapamazsa, üst örgütün kongresine katılamaz.
- (5) İlçe kongresi delege sayısı en çok dört yüzdür (400). İl kongresi delege sayısı en çok altı yüzdür (600). Üye sayısı elliden (50) az olan ilçelerde kongre yapılmaz. Bu ilçelerde nüfus ölçütüne göre başkan ve yönetim kurulu, il yönetim kurulu tarafından oluşturulur.
- (6) İl ve ilçe kongrelerinin delege sayıları ile bu delegelerin ilçe ve muhtarlık bölgelerine dağılımı, partinin son milletvekili genel seçiminde, o yerlerde aldığı oyla orantılı olarak Merkez Yönetim Kurulu tarafından saptanır.
- (7) Delege seçimlerinde, genel merkezde tutulan ve siyasi parti siciline bildirilmiş olan üye kütüğü esas alınır.
- (8) Delege seçimlerine ilişkin öteki konular yönetmelik ile düzenlenir.

KONGRELERDE ADAYLIK

Madde-41

- (1) Kongrelerde başkan adayı olabilmek için üye tamsayısının en az yüzde onunun (%10) **en fazla yüzde onbeşinin (%15)** yazılı önerisi gerekir. **Yüzde onbeşinden (%15) fazla imza kongre başkanlık kurulu başkanlığına sunulamaz.** Kongrelerde adaylar, seçimlere geçilmeden önce saptanır. Aday olmayanlar seçilemez. Başkanlık için sadece bir adaya imza verilebilir. Birden çok adaya imza veren delege, kongre başkanlık kurulunca çağrılır ve hangi aday için imza verdiği saptanır. Aksi halde mükerrer imzalar tüm adaylar için geçersiz olur.
- (2) Nüfusu **20.000**'den fazla olan yerlerde **milletvekilleri**, belediye ve il genel meclis üyeleri, **Partili belediyeler, bunların bağlı kuruluşları ve iştiraklerinde çalışanlar** kongrelerde aday olamazlar **ve ilçe kongresi delegeşi olarak seçilemezler.**
- (3) **Bu hüküm doğal delegeliğe engel değildir.**

KURULTAY GÖRÜŞMELERİ VE KARARLARI

Madde-50

- (1) Kurultayda gündemdeki konular görüşülür. Aksine hüküm yoksa kararlar işari oylamayla ve hazır bulunanların salt çoğunluğuyla alınır.
- (2) Kurultaya sunulacak rapor ve karar tasarıları ile ilgili hazırlık komisyonları oluşturulur. Hazırlık komisyonları; Genel Başkanca görevlendirilecek üç Parti Meclisi üyesi, TBMM Grubunca görevlendirilecek iki TBMM üyesi, il başkanlıklarının görevlendireceği birer kurultay üyesi, **Gençlik Kolları Merkez Yönetim Kurulunca görevlendirilecek bir genç kurultay üyesi, Kadın Kolları Merkez Yönetim Kurulunca görevlendirilecek bir kadın kurultay üyesi ve Yüksek Disiplin Kurulunca görevlendirilen bir üyeden** oluşur. Komisyonlar, Kurultaydan önce toplanarak rapor ve karar tasarılarını görüşürler.
- (3) Kurultayda TBMM Grubundan iki; **illerden, Gençlik Kolları, Kadın Kolları ve Yüksek Disiplin Kurulundan** birer temsilci kurultay komisyonlarına seçilir. Genel Başkanca belirlenen üçer Parti Meclisi üyesi de kurultay komisyonlarına katılır. Hazırlık komisyonlarından geçen rapor ve karar tasarıları, kurultay komisyonlarınca görüşülüp kurultaya sunulur.
- (4) Kurultay komisyonlarında görüşme konusu yapılmış rapor ve karar tasarıları dışında önerge verilemez, görüşme ve oylama yapılamaz.
- (5) Parti Meclisi raporuna karşı oy yazısı koymamış olan üye, kurultayda rapor üzerine konuşamaz.

KURULTAYDA SEÇİMLER

Madde-51

- (1) Seçimlere geçilmeden önce adaylar saptanır. Aday olmayanlar seçilemez.
- (2) Genel Başkan aday olmak için üye tamsayısının en az yüzde beşinin (%5) **en fazla yüzde onunun (%10)** yazılı önerisi gerekir. **Yüzde ondan fazla imza kurultay başkanlık kurulu başkanlığına sunulamaz. Mevcut Genel Başkan talebi halinde adaydır; adaylığa önerilemez.** Genel Başkan adaylarından sadece birisi için imza verilebilir. Birden çok genel başkan adayına imza veren kurultay üyesi, başkanlık kurulunca çağrılır ve hangi aday için imza verdiği saptanır. Aksi halde mükerrer imzalar tüm genel başkan adayları için geçersiz olur.
- (3) Parti Meclisi üyeliğine aday olmak için en az on (10) kurultay delegesinin ya da Genel Başkanın yazılı önerisi gerekir.
- (4) Seçimlerde kural, çarşaf listedir. Çarşaf liste, tüm adayların yer aldığı tek ve ortak listedir. Çarşaf listede adaylar, kurultay başkanlık kurulunca çekilen kurada belirlenen harften başlamak üzere, soyadı esasına göre sıralanır. Oylama, seçilecek sayıda adayın adının yanına işaret konularak yapılır. Genel başkan adayının tek olması halinde genel başkan için işarete gerek yoktur. Oy pusulasında, fazla ya da seçilecek üye sayısının yüzde

doksanından az işaretlenmiş bölüm geçersizdir. Adayların aldıkları oy sırasına göre genel sıralama yapılarak asıl ve yedek üyeler belirlenir. En çok oy alanlar asıl, ondan sonra gelenler yedek üye seçilmiş olur. Eşit oy alanlar arasında adçekme yoluyla sıra saptanır. Seçilenlerin saptanmasında cinsiyet ve gençlik kotasına uyulur.

- (5) Gündemin çalışma raporu ve görüşmeler maddesine geçilmeden önce kurultay üye tamsayısının onda birinin yazılı önerisi üzerine blok liste usulü ile seçimlerin yapılmasına karar verilebilir.
- (6) Blok liste, kurultayca seçilmiş genel başkan ya da genel başkan adayları tarafından sunulan, seçilecek sayıda asıl ve yedek Parti Meclisi ve Yüksek Disiplin Kurulu adaylarının yer aldığı listedir. Liste, yedek üyelikler hariç soyadına göre alfabetik sırayla hazırlanır. Cinsiyet ve gençlik kotasına uyulur. Bir aday blok listelerden yalnızca birinde yer alabilir. Bir adayın birden çok listede yer alması halinde kurultay başkanlık kurulunca adayın hangi listede yer almak istediği saptanır. Aksi halde adayın listelerdeki adaylığı düşer. Blok listelerde yer almayanlar bireysel aday olabilir. Blok listede yazılı adlar çizilebilir, çizilen adlar yerine yeni ad yazılabilir. Adayın listedeki oyu ile adının yer almadığı listelerde çizilip yazılmak suretiyle aldığı oylar toplanır. Oy pusulasında, seçilecek üye sayısından fazla ya da yüzde doksanından az ad yazılı bölüm geçersizdir. Aldıkları oya göre seçilenler saptanır. Eşit oy alanlar arasında kura çekilir.
- (7) Çarşaf ve blok listelerde organlar, ayrı ayrı yer alır. Listeler başkanlık kurulunca kesinleştirilir, seçim kurulunca mühürlenerek oy pusulasına dönüştürülür.
- (8) Parti Meclisinin sekiz (8) asıl üyesi Bilim Kültür Sanat Platformu üyeleri içinden Genel Başkanın önereceği on iki (12) kişi arasından kurultayca seçilir; yedek üye seçilmez, cinsiyet kotası bu üyelikler için de uygulanır. Seçimlerin çarşaf ya da blok listeye yapılmasına bakılmaksızın bu seçim için ayrı oy pusulası kullanılır.
- (9) Seçimlerde üye tamsayısının beşte birinden az oy alanlar, kota kapsamındakiler dahil, asıl ve yedek üyeliğe seçilmiş sayılmazlar.
- (10) Kurultay ile ilgili diğer tüm konular yönetmelikle düzenlenir.

TBMM ÜYELİĞİ İÇİN ADAYLARIN SAPTANMASI

Madde-52

(1) TBMM üyeliği için adayların saptanmasında yöntemler; önseçim, örgüt denetiminde önseçim, aday yoklaması, örgüt denetiminde aday yoklaması ve merkez yoklamasıdır. Hangi seçim çevresinde hangi aday saptama yönteminin kullanılacağına ilçe ve il örgütlerinin görüşü doğrultusunda Parti Meclisi karar verir.

(2) Önseçimde adaylar yargı gözetim ve denetiminde sandık konularak, üye kütüğünde kayıtlı üyelerin seçimiyle belirlenir. Aday yoklamasında adaylar yargı gözetim ve denetiminde sandık

konularak, Tüzüğün 5. maddesinde tanımlanan görev ve yükümlülüklerini yerine getiren üyelerin seçimiyle belirlenir.

(3) Örgüt denetiminde önseçimde adaylar örgüt gözetim ve denetiminde sandık konularak, üye kütüğünde kayıtlı üyelerin seçimiyle belirlenir. Örgüt denetiminde aday yoklamasında adaylar örgüt gözetim ve denetiminde sandık konularak, Tüzüğün 5. maddesinde tanımlanan görev ve yükümlülüklerini yerine getiren üyelerin seçimiyle belirlenir. Bu yöntemlerde seçimler yönetmelikte belirlenen usule göre örgüt bünyesinde belirlenecek ilçe, il ve merkez seçim kurullarının sevk ve idaresinde yürütülür.

(4) Örgüt denetiminde önseçim ve örgüt denetiminde aday yoklamasında seçim sonuçları Parti Meclisinin kararı ile tespit edilerek Yüksek Seçim Kuruluna merkez yoklaması usulüne göre bildirilir. Parti Meclisi kararı tespit kararı niteliğinde olup, usulünce kesinleşen seçim sonuçlarını değiştirir nitelikte olamaz. Bu yöntemlerde kullanılacak oy pusulasında adayların bölge, cinsiyet, yaş ve meslek dağılımlarının dengeli olmasını sağlayacak önlemler alınır. Bunun için her seçim çevresinin özelliklerine göre oy kullanma usul ve esasları yönetmelikle belirlenir.

(5) Örgüt denetiminde önseçim veya örgüt denetiminde aday yoklaması yapılan seçim çevrelerinde Parti Meclisi TBMM üye tam sayısının yüzde on beşi (%15) kadar sırayı Genel Merkez kontenjanı olarak belirleyebilir. Parti Meclisi ölçme değerlendirme yöntemlerinden faydalanan Genel Merkez kontenjanına ayrılan sıraların üçte biri (1/3) il örgütüne, üçte biri (1/3) gençlik ve kadın kolları üyelerine, kalan üçte biri (1/3) mevcut Türkiye Büyük Millet Meclisi grubuna ayırır.

(6) Merkez yoklamasında adaylar doğrudan Parti Meclisi tarafından belirlenir.

(7) Önseçim, örgüt denetiminde önseçim, aday yoklaması ya da örgüt denetiminde aday yoklamasına katılanlar, merkez yoklaması, merkez adaylığı veya genel merkez kontenjanı için başvuramazlar.

(8) En az bir seçim çevresinin aday listesinin ilk sırasında engelli adaya yer verilir.

(9) Bir kişi en fazla üç dönem üst üste milletvekili seçilebilir. Dönem sürelerinin toplamı on beş yılı geçmiyorsa bu kural uygulanmaz. Önseçim, örgüt denetiminde önseçim, aday yoklaması, örgüt denetiminde aday yoklaması yöntemlerinde dönem şartı aranmaz.

YEREL SEÇİMLERDE ADAYLARIN SAPTANMASI

Madde-55

(1) Yerel seçimlerde adaylar önseçim, aday yoklaması ve merkez yoklaması yöntemleriyle saptanır. Hangi seçim çevresinde hangi yöntemin uygulanacağına örgütün görüşünü de alarak Parti Meclisi karar verir.

(2) Önseçim, üye kütüğünde kayıtlı üyelerin katılımı ile yapılır. Aday yoklamasında adaylar yargı gözetim ve denetiminde sandık konularak, Tüzüğün 5. maddesinde tanımlanan görev ve

yükümlülüklerini yerine getiren üyelerin seçimiyle belirlenir. Önseçim ya da aday yoklaması yargı yönetimi ve denetiminde yapılır.

(3) Merkez yoklamasında adaylar Parti Meclisince saptanır. Parti Meclisi bu yetkisini ilçe seçimleri için il veya ilçe yönetim kurullarına, belde seçimleri için ilçe yönetim kurullarına devredebilir. Seçim kurullarına Büyükşehir Belediye Başkanlığı aday listesi il başkanı ya da yetkilendirdiği kişi tarafından; diğer tüm aday listeleri ilçe başkanı ya da yetkilendirdiği kişi tarafından sunulur. Genel merkez aday listesi sunma yetkisini bunlardan başkasına verebilir.

(4) Bir kişi merkez yoklaması yöntemiyle en fazla üç dönem üst üste belediye başkanı, belediye veya il genel meclis üyesi seçilir.

(5) Bir kişi merkez yoklaması yöntemiyle en fazla üç dönem üst üste belediye başkanı, belediye veya il genel meclis üyesi seçilir.

KOTALAR

MADDE-56

(1) Örgüt denetiminde önseçim veya örgüt denetiminde aday yoklamasında seçimle belirlenen milletvekili, il genel meclisi ve belediye meclisi adaylıklarında, parti meclisi seçiminde, il ve ilçe yönetim kurullarının seçiminde, il kongre delegeleri ve kurultay delegeleri seçimlerinde yüzde elli (%50) cinsiyet, yüzde yirmi (20) gençlik kotası uygulanır. Bu özelliklerde yeter sayıda aday çıkmazsa katılan adaylarla tespit ve seçim yapılır.

(2) Cinsiyet kotasıyla birlikte gençlik kotası özelliklerine birlikte sahip olan aday her iki kotadan da sayılır.

~~(3) Engellilerin gençlik ve kadın kolları dahil olmak üzere tüm parti organlarında, TBMM seçimleri ile Yerel Yönetim seçimlerinde temsili hususunda gerekli özen gösterilir.~~

(4) Kotaların uygulanmasına ilişkin yöntem ve diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir.

YETKİ

Madde - 63

(1) Parti Meclisi üyelerinin, Yüksek Disiplin Kurulu başkan ve üyelerinin, TBMM üyelerinin ve partili büyükşehir belediye başkanlarının parti suçu oluşturan eylemleri Parti Meclisinin istemi üzerine Yüksek Disiplin Kurulunca karara bağlanır.

(2) İl başkanları, il yönetim kurulu üyeleri, il disiplin kurulu başkan ve üyeleri, il ve ilçe belediye başkanlarının parti suçu oluşturan eylemleri Merkez Yönetim Kurulunun istemi üzerine Yüksek Disiplin Kurulunca karara bağlanır.

(3) Yukarıda sayılanlar dışındaki üyelerin ve görevlilerin parti suçu oluşturan eylemleri il yönetim kurulunun istemi üzerine il disiplin kurulunca karara bağlanır.

(4) Partili TBMM üyelerinin grup disiplinine, iç yönetmeliğe, bağlayıcı grup kararlarına aykırı ya da göreviyle bağdaşmayan eylemlerinden doğan parti suçları Grup Yönetim Kurulunun istemi üzerine Grup Disiplin Kurulunca karara bağlanır.

(5) İvedi durumlarda Merkez Yönetim Kurulu, il yönetim kurullarının tedbirli olarak görevden uzaklaştırma yetkilerini de kullanarak bir üyeyi yetkili **veya üye sayısı en yüksek sınır komşusu** il disiplin kuruluna sevk edebilir.

(6) İl yönetim kurulları, ilçelerden gelen dosyalar ve üyelere gelen şikayetlerle ilgili olarak başvuru tarihinden itibaren en geç bir ay içerisinde karar verir. Bu süre içerisinde karar verilmemesi durumunda istek, reddedilmiş sayılır. Bu durumda ilçe yönetim kurulu ya da şikayetçi, 7 gün içerisinde Merkez Yönetim Kuruluna itiraz edebilir.

(7) Disipline sevk organının ve yetkili disiplin kurulunun belirlenmesinde ilgilinin fiil tarihindeki görevi dikkate alınır.

YÜKSEK DİSİPLİN KURULU

Madde - 67

(1) Kurultayca seçilen on beş (15) asıl ve sekiz (8) yedek üyeden oluşur. Asıl üyelerin en az sekizinin (8), yedek üyelerin en az dördünün (4) hukukçu olması gerekir. Hukukçu kotası öncelikli olarak uygulanır.

(2) Yüksek Disiplin Kurulu üyeleri seçim sonuçlarının açıklanmasından itibaren bir hafta içinde Genel Başkanın çağrısı ile en yaşlı üyenin başkanlığında toplanır. Üçte iki çoğunluğun bulunması halinde gizli oyla kendi aralarında bir başkan, bir başkan yardımcısı ve bir sekreter seçerler.

(3) İlk toplantıda yeterli çoğunluk sağlanamazsa kurul, bir hafta sonra aynı gün ve yerde, aynı gündemle toplanır. Bu toplantıda da yeterli çoğunluk sağlanamazsa kurul kendiliğinden düşmüş sayılır. Düşme tarihinden sonra 45 gün içinde olağanüstü kurultay toplanarak yeni kurul seçilir. Kurultayda sadece Yüksek Disiplin Kurulu seçimi yapılır.

(4) Yüksek Disiplin Kurulu, en az ayda bir kez daha önce kurulca saptanan gün ve yerde kendiliğinden toplanır. Üst üste üç olağan toplantısını ya da bir takvim yılı içerisinde toplam altı olağan toplantısını yapmaması **veya üye tam sayısının toplantı yeter sayısının altına düşmesi** durumunda, Merkez Yönetim Kurulunun başvurusu üzerine Parti Meclisi, Yüksek Disiplin Kurulunun düştüğünün tespitine karar verebilir. Bu durumda, yeni kurulun seçimi için düşme

tarihinden sonra 45 gün içinde olağanüstü kurultay toplanır. Bu kurultayda sadece Yüksek Disiplin Kurulu seçilir.

PARTİ SUÇLARI

Madde- 68

(1) Kesin çıkarma cezası gerektiren parti suçları;

- a) Programa, tüzük kurallarına, kurultay, yetkili organ ve grup kararlarına aykırı davranmak,
- b) Partide aldıkları görev ve sorumlulukla ve üyelikle bağdaşmayan tutum ve davranışlarda bulunmak,
- c) Parti kayıt ve defterlerini gizlemek, bozmak, değiştirmek; görevi devir sırasında bunları teslim etmemek,
- d) Partinin temel ilkelerine aykırı siyasal çalışmalara ve eylemlere katkıda bulunmak,
- e) Parti adaylarına karşı ya da başka parti adaylarından yana açık ya da gizli çalışmak,
- f) Kurultay, kongre, grup ve meclis işlemlerinin, seçim çalışmalarının yasa, tüzük ve yönetmelik kurallarına uygun olmasını engellemek, bozmak, bozdurmak amacı ile yetkili organlara ve kişilere karşı tüzüğe uygun itirazlar dışında her türlü engelleyici davranışta bulunmak,
- g) Partiye üye yazımı ve temsille ilgili kuralları çiğnemek, parti içi seçimlere hile karıştırmak,
- h) Parti çalışmalarında, özellikle kurultay ve kongrelerde üyelere ve görevlilere eylemli saldırıda bulunmak, çalışmayı engellemek ya da önlemek.
- i) Partiye ait ya da parti çalışmalarına özgülennmiş ekonomik değerleri zimmete geçirmek.

(2) Geçici çıkarma cezası verilecek parti suçları;

- a) Gerçeğe aykırı olarak partide kendisine belli görevler verilmiş gibi davranmak ve çalışmak,
- b) Parti içinde ve toplumda her türlü ayrımcılık yapmak, bu doğrultuda açıklamalarda bulunmak,
- c) Gizli yapılması ve gizli kalması kararlaştırılan toplantılardaki konuşmaları açıklamak,
- d) Parti çalışmalarında üyelere eylemli saldırıda bulunmak, parti düzenini bozmak, çalışmaları aksatmak.

(3) Kınama cezası verilecek parti suçları;

- a) Parti yararlarını zedeleyici yayın ve propaganda yapmak,
- b) Parti görevlilerine küçültücü sözler söylemek, parti çalışmalarını zorlaştırıcı eylem ve davranışlarda bulunmak,
- c) Partili üyeler ve yöneticiler hakkında bilerek ve isteyerek aslı olmayan söylentiler çıkarmak, bunları yaymak,
- d) Geçerli özrü olmaksızın seçimlerde oy kullanmamak,
- e) Disiplin kurullarının incelemelerini zorlaştırmak, Yüksek Disiplin Kurulunun görevleriyle ilgili taleplerini belirtilen süre içerisinde yerine getirmemek,
- f) Partiye ait ya da parti çalışmalarına özgülenmiş ekonomik değerleri usulsüzce kullanmak,
- g) Kurultayda, kongrelerde ve danışma kurullarında disiplin kurullarına gönderme işlemleri ile disiplin kurullarının kararları üzerinde görüşme yapmak, karar almak.
- h) Yetkili organlarca verilmiş görevleri mazeretsiz olarak kabul etmemek veya yapmamak.

(4) Uyarma cezası verilecek parti suçları;

- a) Partililerin kişilikleri ile uğraşmak, parti üyeleri hakkında küçük düşürücü sözler söylemek, sövmek,
- b) Parti binalarına ve mallarına zarar vermek,
- c) Tutulması gereken defterleri usulüne uygun olarak tutmamak.

d) Yetkili organlarca davet edilen toplantılara mazeret bildirmeksizin katılmamak.

(5) Yukarıda yazılı olan tutum, davranış ve eylemler ile bunların yapılmasını desteklemek, kolaylaştırmak ve övmek parti suçudur.

BAĞIŞLAMA

Madde-72

- (1) Kesinleşen cezaları bağışlama yetkisi, Yüksek Disiplin Kurulunun ve üyeliği devam etmesi halinde cezanın kesinleştiği tarihteki Yüksek Disiplin Kurulu başkan veya sekreterinin görüşü alınarak Parti Meclisidir.

(2) Parti Meclisi bağışlama yetkisini ceza alanın yazılı isteği üzerine ve disiplin kuruluna gönderen örgüt biriminin görüşünü alarak kullanır.

(3) Merkez Yönetim Kurulu, bağışlanmak isteyen yazılı başvurusu üzerine isteği, disiplin kuruluna gönderen örgüt biriminin görüşünü de alarak disiplin dosyası ile birlikte Parti Meclisine sunar. Gönderen organın Parti Meclisi olması halinde görüş, Merkez Yönetim Kurulu tarafından bildirilir.

(4) Parti Meclisi kararını gizli oyla verir.

BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ MERKEZİ

Madde-81

(1) Bilgi ve İletişim Teknolojileri Merkezi, partinin tüm etkinliklerinde bilgi ve iletişim teknolojilerinden en verimli şekilde faydalanılmasından; bilişimle ilişkili her türlü çalışmanın planlanmasından ve uygulanmasından; donanım, yazılım, içerik, insan kaynağı ve altyapı gereksinimlerinin belirlenmesinden; parti birimleri, kurumlar ve bireyler arasında çok yönlü elektronik iletişimin sağlanmasından, bilişim sistemlerinden kesintisiz ve güvenli bir biçimde yararlanılması ve bilgi güvenliğinin sağlanması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur.

(2) Katılımcı yönetim anlayışı çerçevesinde, bilişim imkânlarından faydalanarak üye ve seçmenlerin karar alma mekanizmalarına demokratik yolla katkı sunmaları için Bilgi ve İletişim Teknolojileri Merkezi tarafından oluşturulan portala Demokratik Dijital Katılım denir. Bu portal üzerinden hangi konularda karar ve görüş alınacağına; seçim kurulu denetiminde yapılmayan seçimlerin bu portal üzerinden yapılmasına Merkez Yönetim Kurulu karar verir.

(3) Bilgi ve İletişim Teknolojileri Merkezinin işleyişine ilişkin konular yönetmelikle düzenlenir.

PARTİ PROGRAMI İLE PARTİ TÜZÜĞÜNÜN ONAYLANMASI VE DEĞİŞTİRİLMESİ

Madde-82

(1) Parti programı ile tüzüğünde değişiklik yapma yetkisi kurultayındır.

(2) Değişiklik önerilerini, Genel Başkan, Parti Meclisi ya da kurultay üye tamsayısının yirmide birinin yazılı olarak vermesi gerekir.

(3) Program ve tüzük değişikliklerinde karar yetersayısı kurultay üye tam sayısının salt çoğunluğudur.

(4) Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca tüzük üzerinde yapılacak inceleme sonucunda mevzuat uyarınca değiştirilmesi gereken hükümler bulunması halinde, söz konusu değişiklikler ilk kurultayda onaya sunulmak üzere Parti Meclisi tarafından yapılır.

Geçici Madde-2

Tüzüğün 56. maddesinde düzenlenen cinsiyet kotası, kabul edildiği tarihten 39. Olağan Kurultaya kadar geçen sürede yüzde kırk (%40); 40. Olağan Kurultaya kadar geçen sürede yüzde kırk beş (%45); bu tarihten sonra maddede düzenlendiği haliyle uygulanır.

YÜRÜRLÜK VE YÜRÜTME

Madde-86

(1) Bu tüzük, kurultayca kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

(2) Bu tüzük hükümlerini Parti Meclisi yürütür.

(3) 6 Eylül 2024 tarihinde toplanan 20. Olağanüstü Kurultay tarafından bu Tüzükte yapılan değişikliklerden 5. maddenin 14. fıkrası, kabulünden bir (1) yıl sonra, diğer hükümleri kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer. (06.09.2024 tarihli 20. Olağanüstü Kurultay'da kabul edilen fıkra)